

WARD CYNWYL GAEO: PROFFIL O'R ARDAL ETHOLIADOL

Tîm Polisi, Ymchwil a Gwybodaeth, Cyngor Sir Caerfyrddin, Ionawr 2019

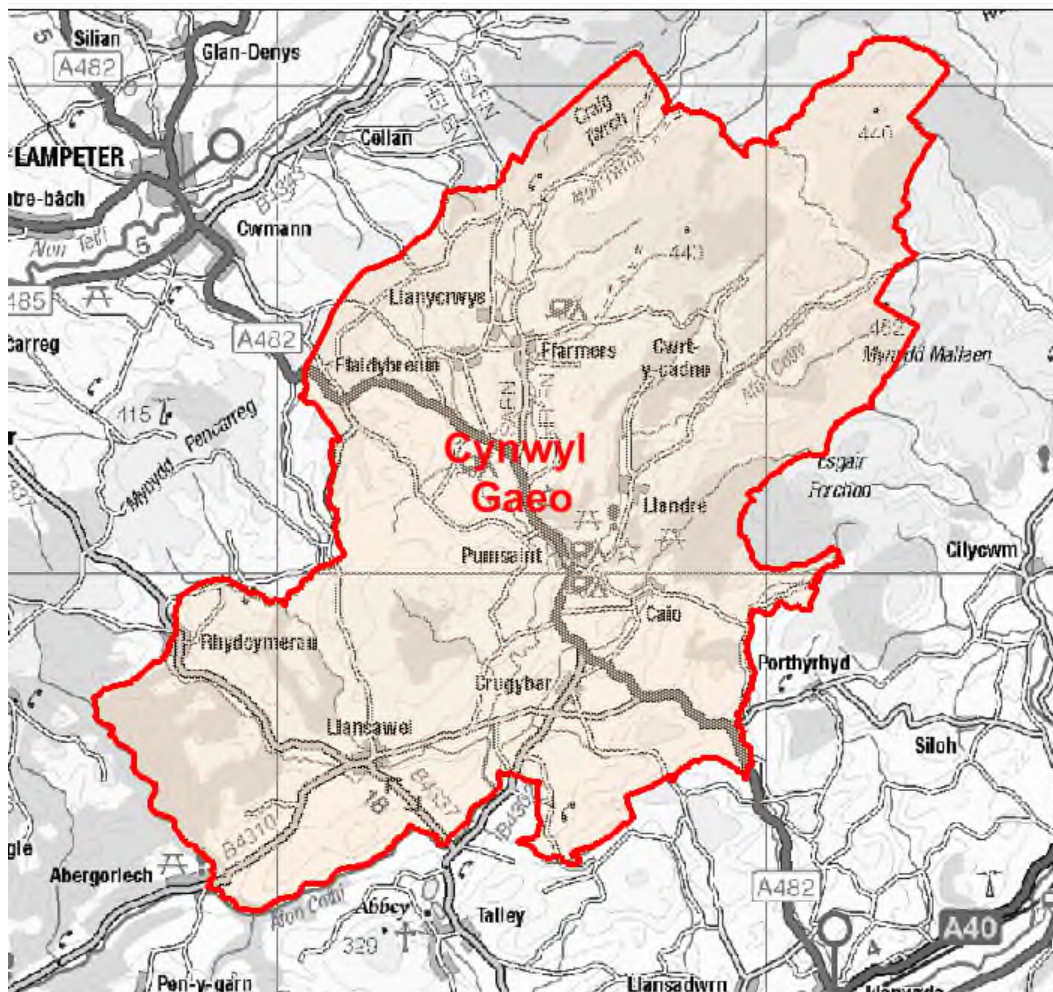
Cynghorwyr (Pleidlais Etholiadol 2017): Eirwyn Williams (Plaid Cymru). Y Garfan a Bleidleisiodd = 54.12%

Nifer etholwyr (Rhagfyr 2018): 1,315

Poblogaeth: 1,583 (Amcangyfrif Poblogaeth Canol Blwyddyn 2017, SYG)

Etholaeth Cynulliad Cenedlaethol Cymru a Senedd y DU: Dwyrain Sir Gaerfyrddin a Dinefwr

Cyfleusterau sy'n eiddo i'r Cyngor: Ysgol Gynradd Llansawel (ysgol wedi cau), Ysgol Gynradd Llanycrwys (ysgol wedi cau) Cao, Safle Picnic Edwinstford, Talylychau

© Hawlfraint y Goron a hawliau cronfa ddata 2017 Arolwg Ordnans 100023377

© Crown copyright and database rights 2017 Ordnance Survey 100023377

Lleoliad: Tua 50.7 km o Dref Caerfyrddin

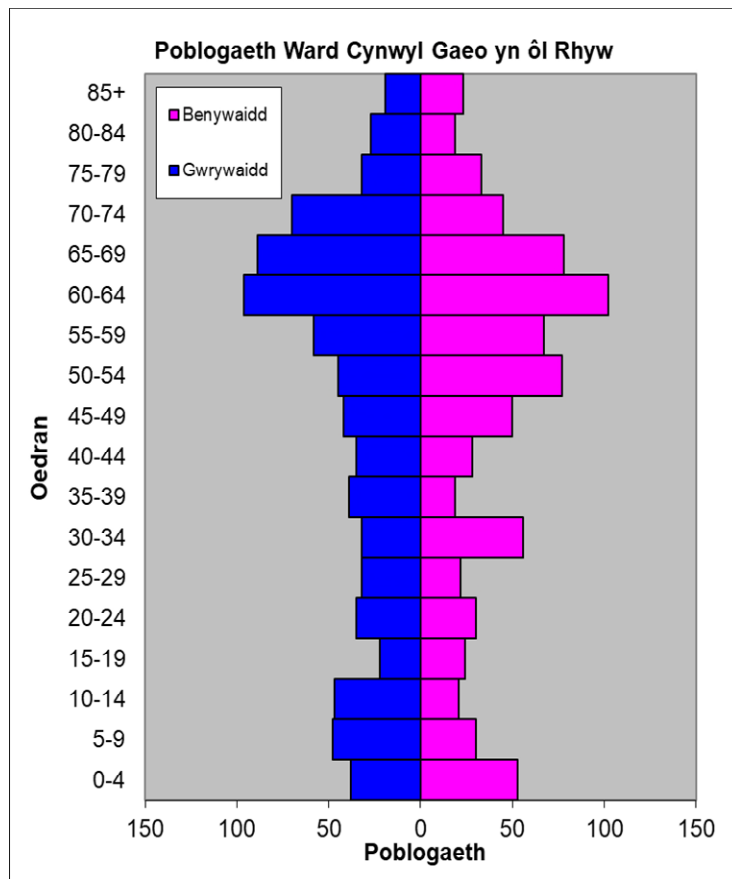
- ⇒ Dynodiadau Adfywio: ward gymwys yng Nghynllun Datblygu Gwledig 2007-2013
- ⇒ Arwynebedd: 162.30km²
- ⇒ Dwysedd Poblogaeth: 10 o bobl i bob km²
- ⇒ Newid yn y Boblogaeth: 2011-2017: -30 (-1.9%)
- ⇒ Prif Gyflogwyr: Cyngor Sir Caerfyrddin (ysgolion a hamdden)

YSTADEGAU POBLOGAETH

Amcangyfrif Poblogaeth Canol Blwyddyn 2017

Strwythur Oedran	Poblogaeth Cynwyl Gaeo	% Cynwyl Gaeo	% Sir Gâr
Aged: 0-4	91	5.7	5.2
5-14	146	9.2	11.4
15-24	111	7.0	10.5
25-44	263	16.6	21.6
45-64	537	33.9	28.0
65-74	282	17.8	13.0
75+	153	9.7	10.3
Total	1,583	100	100

Ffynhonnell: Adroddiad aggregated lower Super Output Area (LSOA) Small Area Population Estimates, 2017, Y Swyddfa Ysadedgau Gwladol

- ⇒ Yn 2 ymhlith y wardiau gyda'r boblogaeth isaf yn Sir Gâr, a'r dwysedd isaf yn y Sir.
- ⇒ Y gyfran uchaf o bobl dros 45 oed, a'r gyfran 65-74 oed dros 6% yn uwch na chyfartaledd Sir Gâr.
- ⇒ Cyfran uchel o bobl efo gymwysterau lefel uwch.
- ⇒ Cyfran uwch na chyfartaledd Sir Gâr o siaradwyr Cymraeg

Data o Gyfrifiad 2011

Poblogaeth: Ffeithiau Allweddol	Cynwyl Gaeo	% Cynwyl Gaeo	Sir Gâr
Pobl: a anwyd yng Nghymru	879	54.5	76.0
A anwyd y tu allan i'r DU	57	3.5	4.1
Mewn grwpiau ethnig heblaw gwyn	27	1.7	1.9
Gyda salwch cyfyngus hirdymor	401	24.8	25.4
Heb gymwysterau (16-74 oed)	374	26.9	26.8
Gyda chymwysterau lefel uchel (16-74 oed)	349	25.1	23.9
Yn medru siarad Cymraeg	730	46.7	43.9

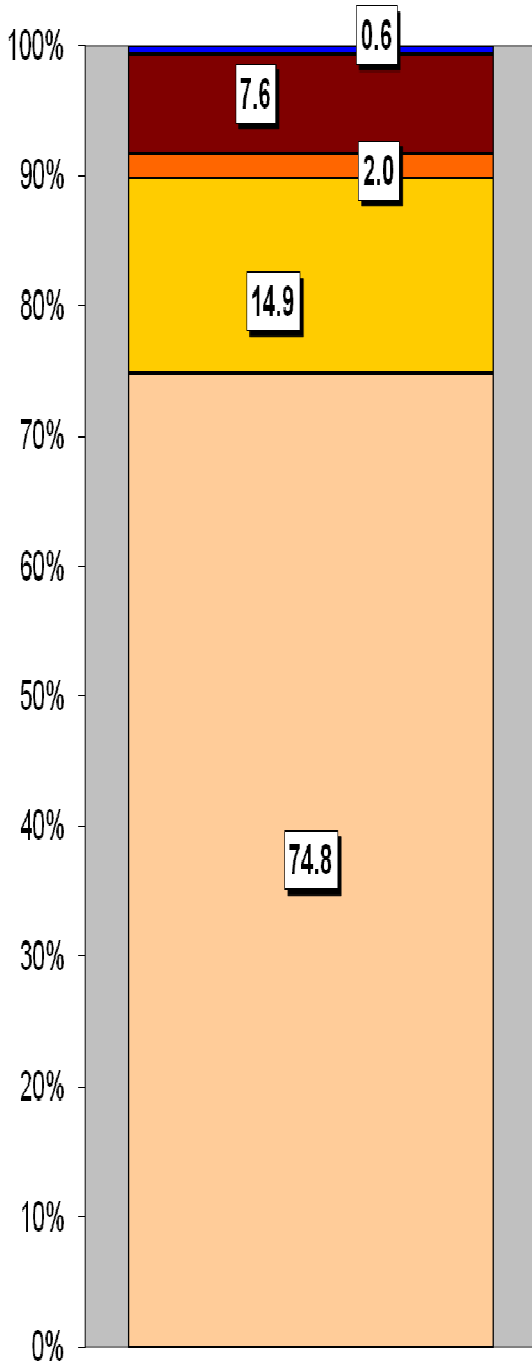
Cyfansoddiad Cartrefi	Cynwyl Gaeo	% Cynwyl Gaeo	Sir Gâr
Cyfanswm Cartrefi/ (Maint Cyfartalog Cartrefi)	716	(2.38)	(2.33)
Math o gartref: un person: pensïynwr	101	14.1	14.8
Un person: arall	95	13.3	15.4
Un teulu: pob un yn bensïynwyr	67	9.4	9.8
Un teulu: pâr priod	283	39.6	34.1
Un teulu: pâr yn cyd-fyw	63	8.8	8.7
Un teulu: un rhiant	61	8.5	11.3
Un teulu: arall	46	6.5	5.9

Ffynhonnell: Cyfrifiad 2011, Swyddfa Ystadegau Gwladol

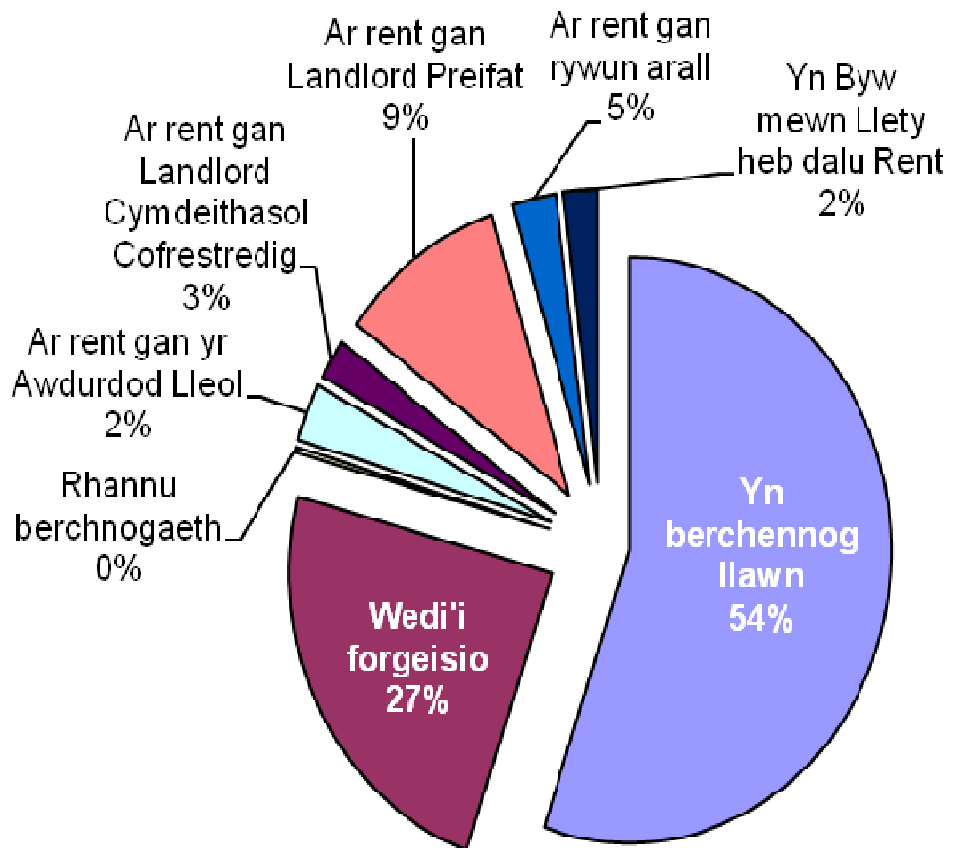
TAI

Tai ar wahân yw'r rhan fwyaf o'r tai yn yr ardal, sydd bron 75% o'r stoc dai. Tai pêr a thai teras yw'r gyfran fwyaf nesaf, a'r gyfran leiaf oll yw carafannau a mathau eraill o lety symudol dros dro. Mae'r ward yn cynnwys 23 tŷ sy'n eiddo i'r Awdurdod Lleol ac 16 sy'n eiddo i Gymdeithas Dai.

Mathau o Lety

Math o Denantiaeth	%
Yn berchennog llawn	55.3
Wedi'i forgeisio	23.9
Rhan-berchnogaeth	0.3
Ar rent gan yr Awdurdod Lleol	3.20
Ar rent gan Landlord Cymdeithasol Cofrestredig	2.2
Ar rent gan Landlord Preifat	10.3
Ar rent gan rywun arall	2.7
Yn Byw mewn Llety heb dalu Rent	2.1

Mathau o Lety

Tŷ ar wahân
Tŷ pêr
Fflat, maisonette, rhandy
Tŷ Teras
Carafannau neu fath arall o lety symudol dros dro

NODWEDDION CYMDEITHASOL - ECONOMAIDD

- ⇒ Yr amcangyfrif o incwm canolrif cartrefi Cynwyl Gaeo, ar sail data 'PayCheck' CACI 2018 yw £26,708. Mae'r ward yn 27 isaf (allan o'r 58 wardiau) yn Sir Gâr ac 4.6% yn is nag ganolrif Sir Gâr, sef £25,488.
- ⇒ Mae'r proffil cymdeithasol yn awgrymu bod lefel uwch na'r cyfartaledd o gyflogwyr bach a gweithwyr hunangyfrif (Lefel 4).

Proffil Cymdeithasol	Cynwyl Gaeo	%	% Sir Gâr
<i>Pob un 16-74 oed mewn cartrefi</i>	1228	100	100
1: Galwedigaethau Rheoli Uwch, Gweinyddol a Phroffesiynol	214	17.4	13.8
2: Galwedigaethau Rheoli Is, Gweinyddol a Phroffesiynol	218	17.8	19.9
3: Galwedigaethau Canolraddol	97	7.9	11.6
4: Cyflogwyr Bach a Gweithwyr Hunangyfrif	367	29.9	12.6
5: Galwedigaethau Goruchwylio Is a Thechnegol	67	5.5	7.6
6: Galwedigaethau Lled-arferol	177	14.4	16.7
7: Galwedigaethau Arferol	94	7.7	13.0
8: Erioed Wedi Gweithio a di-waith am Gyfnod Hir	43	3.5	4.9

Ffynhonnell: Cyfrifiad 2011, Swyddfa Ystadegau Gwladol

YR ECONOMI A'R FARCHNAD LAFUR

Pobl sy'n Hawlio Budd-daliadau	Cynwyl Gaeo	% Cyfradd	% Poblogaeth Weithiol Sir Gâr
Budd-dal diweithdra (JSA): Tachwedd 2018	9	1.0	1.4
Budd-daliadau Analluogrwydd (ESA/IB/SDA): Mai 2018	40	4.4	9.0
Cymhorthdal Incwm: Mai 2018	5	0.6	1.5
Lwfans Byw i'r Anabl: Mai 2018	25	2.8	6.2
Credyd Pensiwn: Mai 2018 (Poblogaeth 65+)	60	13.8	15.3
Pobl sy'n hawlio Pensiwn Gwladol: Mai 2018	485	-	-

Ffynhonnell: System weinyddol y Ganolfan Byd Gwaith, yr Adran Gwaith a Phensiynau

Statws Economaidd (pobl 16-74 oed)	Cynwyl Gaeo	% Cynwyl Gaeo	% Sir Gâr
Yn economaidd weithgar	807	65.8	64.9
Cyflogeion: Rhan-amser	168	13.7	13.9
Cyflogeion: Amser llawn	260	21.2	33.7
Hunan-gyflogedig	334	27.2	11.0
Di-waith	34	2.8	3.7
Myfyriwr amser llawn	11	0.9	2.5
Yn economaidd anweithgar	421	34.2	35.1
Wedi ymddeol	229	18.6	18.1
Myfyriwr	52	4.2	4.5
Yn gofalu am y cartref/teulu	50	4.1	3.8
À salwch parhaus/yn anabl	57	4.6	6.8
Arall	33	2.7	1.9

Ffynhonnell: Cyfrifiad 2011, Swyddfa Ystadegau Gwladol

MYNEGAI AMDDIFADEDD LLUOSOG CYMRU (WIMD)

Roedd WIMD 2014 yn seiliedig ar ddaearyddiaeth fanwl iawn yr Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Is (LSOAs). Mae WIMD 2014 yn cynnwys wyth maes, Incwm, Cyflogaeth, Iechyd, Addysg, Tai, Mynediad at Wasanaethau, yr Amgylchedd Ffisegol a Diogelwch Cymunedol, ac mae'n cael ei gyhoeddi ar lefel Ardal Gynnyrch Ehangach Haen Is, ac mae 112 ohonynt yn Sir Gâr. Roedd WIMD 2014 yn seiliedig ar ddaearyddiaeth fanwl iawn yr Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Is (LSOAs). O dan WIMD Safle 1 yw'r mwyaf amddifad ac mae **Cynwyl Gaeo** yn safle 57 o blith yr 112 LSOAs yn Sir Gâr ac yn 928 yng Nghymru o 1909 LSOAs.

Y lefel uchaf o amddifadedd yng **Nghynwyl Gaeo** yw'r maes Mynediad at Wasanaethau gan ei fod yn safle 1 yn Sir Gâr ac yn 1 yng Nghymru am y maes hwn.

LSOA	Mynegai Cyffredinol		Incwm		Cyflogaeth		Iechyd		Addysg		Mynediad at Wasanaethau		Diogelwch Cymunedol		Yr Amgylchedd Ffisegol		Tai	
	Cynwyl Gaeo	928	57	1112	68	1323	91	1545	104	1392	91	1	1	1837	101	1376	86	773

Ffynhonnell: Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru 2014 (wedi ddiweddarau awst 2016), Llywodraeth Cymru.
Noder: Trefnir yr LSOAs o 1-112 (Sir Gâr), 1-1909 (Cymru).

TROSEDDU

Cynwyl Gaeo	Grŵp Troseddau													Cyfanswm Blynnyddol
	Llog a niwed troseddol	Byrgleriaeth – Busnes a Chymuned	Byrgleriaeth – Cartref	Troseddau Cyffuriau	Troseddau amrywiol yn erbyn Cymdeithas	Meddiant Arfau	Troseddau Trefn Gyhoeddus	Liadrad	Troseddau Rhywiol	Dwyn	Troseddau Ceir	Trais yn erbyn person		
Blwyddyn Ariannol (1af Ebrill i 31 Mawrth)														
2017/2018	4	4	1	0	0	0	2	0	0	7	0	3	21	

Ffynhonnell: Pencadlys Heddlu Dyfed Powys, Llangynnwyr.

Am Wybodaeth Bellach Cysylltwch â:

Lesley Rees, Swyddog Polisi, Ymchwil a Gwybodaeth

01267 224462

llrees@sirgar.gov.uk